

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

SÜREKLİ VAKIFLAR TARİHİ ESERLERE VE ÇEVREYE HİZMET DERNEĞİ BAŞVURUSU

Başvuru Numarası : 2015/14747

Karar Tarihi : 13/9/2018

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Serdar ÖZGÜLDÜR

Serruh KALELİ

Hicabi DURSUN

Kadir ÖZKAYA

Raportör : Recep KAPLAN

Başvurucu : Sürekli Vakıflar Tarihi Eserlere ve Çevreye
Hizmet Derneği

Temsilcisi : İsmail KANDEMİR

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, Ayasofya Müzesi'nin namaz kılınması için yılda bir gün ibadete açılması yönündeki talebin reddedilmesi nedeniyle din ve vicdan hürriyetinin ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 25/8/2015 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

5. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

6. Başvurucunun Ayasofya Müzesi'nin namaz kılınması için yılda bir gün ibadete açılması yönündeki talebi ilgili idare tarafından reddedilmiştir.

7. Bu işleme karşı başvuru Derneğin temsilcisi ve başkanı olan kişi tarafından Dernek adına açılan iptal davası Ankara 15. İdare Mahkemesinin 30/4/2013 tarihli kararıyla idari işlemin hukuka uygun olduğu gerekçesiyle reddedilmiştir. Karara karşı yapılan temyiz başvurusu üzerine Danıştay 10. Dairesi 31/3/2014 tarihli kararıyla

ilk derece mahkemesi kararını onamıştır. Karar düzeltme başvurusu ise aynı Daire tarafından 2/6/2015 tarihli kararla reddedilmiş ve bu karar başvurucuya 28/7/2015 tarihinde tebliğ edilmiştir.

8. Başvurucu 25/8/2015 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

9. Mahkemenin 13/9/2018 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucunun İddiaları

10. Başvurucu, derece mahkemelerindeki yargılamalar esnasında bilirkişi atanması yönündeki talebinin reddi nedeniyle mülkiyet ve adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür. Başvurucu ayrıca Ayasofya Müzesi'nde namaz kılma izni verilmemesi ve bu karara Ayasofya Camisi'ni müzeye çeviren ancak temel haklara yönelik müdahalenin kanunilik koşulunu sağlamayan Bakanlar Kurulu kararının gerekçe gösterilmesi nedeniyle de din ve vicdan hürriyetinin ihlal edildiği iddiasındadır. Başvurucu ilave olarak hâlihazırda müze olarak kullanılan bazı eski kiliselerde başka dinin mensuplarına ibadet etmek için kolaylık sağlanırken Ayasofya Müzesi'nde namaz kılınması için kolaylık gösterilmemesi nedeniyle ayrımcılık yasağının ihlal edildiğini belirtmiştir.

B. Değerlendirme

11. Anayasa Mahkemesi, olayların başvuru tarafından yapılan hukuki nitelendirmesi ile bağlı olmayıp olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder (*Tahir Canan*, B. No: 2012/969, 18/9/2013, § 16). Başvurucunun şikâyetlerinin din özgürlüğünün ihlal edildiği iddiası kapsamında incelenmesi gerektiği değerlendirilmiştir.

12. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 46. maddesinde, özel hukuk tüzel kişilerinin sadece tüzel kişiliğe ait haklarının ihlal edildiği gerekçesiyle bireysel başvuruda bulunabilecekleri öngörülmüştür (*Türk Pediatrik Onkoloji Grubu Derneği*, B. No: 2012/95, 25/12/2012, §§ 20-23).

13. Somut olayda başvuru Dernek tarafından din özgürlüğünün ihlal edildiği ileri sürülmüş ise de ihlale neden olduğu ileri sürülen kamusal işlemde başvuru Dernek tüzel kişiliğinin etkilenmediği anlaşılmaktadır. Nitekim başvuru Derneğe ait olan, Ayasofya Camisi'ni müzeye çeviren Bakanlar Kurulu kararının iptali istemiyle açılan davaların reddedilmesi üzerine yapılan, Anayasa Mahkemesi Birinci Bölüm İkinci Komisyonunca 6/4/2017 tarihinde karara bağlanan (B. No: 2015/18694, § 8) ve Anayasa Mahkemesi Birinci Bölüm Birinci Komisyonunca 16/6/2016 tarihinde karara bağlanan (B. No: 2015/13916, § 7) başvurularda da din özgürlüğünün ihlal edildiği yönündeki iddialar bakımından ihlale neden olduğu ileri sürülen kamusal işlem veya eylemden başvuru Derneğin tüzel kişiliğinin etkilenmediği gerekçesiyle *kişi bakımından yetkisizlik* nedeniyle kabul edilemezlik kararları verilmiştir.

14. Açıklanan gerekçelerle başvurunun diğer kabul edilebilirlik koşulları yönünden incelenmeksizin *kişi bakımından yetkisizlik* nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Din özgürlüğünün ihlal edildiğine ilişkin iddianın *kişi bakımından yetkisizlik* nedeniyle KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA,

B. Yargılama giderlerinin başvuru üzerinde BIRAKILMASINA
13/9/2018 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Burhan ÜSTÜN

Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye
Serruh KALELİ

Üye
Hicabi DURSUN

Üye
Kadir ÖZKAYA